

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 631/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S., a. s., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. R. K., advokát, s. r. o., P., konajúcou advokátom JUDr. R. K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 176/2012 z 27. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2013 doručená sťažnosť S., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 176/2012 z 27. februára 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovaného účastníkom občianskeho súdneho konania o určenie neplatnosti výpovede zo zmluvy o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu S., a. s., vedeného na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 137/2009. Rozsudkom okresného súdu zo 16. júla 2010 tento rozhodol, že „výpoveď č. j. 0179/34/09 zo dňa 26. októbra 2009 zo Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu S. a. s. je neplatná“, a zaviazal sťažovateľku nahradiť úspešnému žalobcovi trovy konania. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 366/2010 z 15. novembra 2011 tento rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Na podklade dovolania sťažovateľky vo veci rozhodoval najvyšší súd, ktorý uznesením napadnutým touto sťažnosťou jej dovolanie odmietol a zaviazal ju nahradiť ju úspešnému žalobcovi trovy dovolacieho konania.

3. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv, ku ktorému malo dôjsť uznesením najvyššieho súdu, pričom sťažnostná argumentácia je založená na tvrdení, že najvyšší súd odmietol jej dovolanie napriek tomu, že podľa jej názoru bola daná prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a navyše najvyšší súd svoje uznesenie riadne neodôvodnil. Sťažovateľka v tejto súvislosti citovala judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa kvality odôvodnenia súdneho rozhodnutia a bližšie takto argumentovala:

„V dovolaní sme špecifikovali, že odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keď sa síce vysporiadal s prevažnou časťou prednesenej právnej argumentácie, ale tvrdíme, že úmyselne ignoroval právnu argumentáciu s ktorou sa vysporiadať nevedel spôsobom umožňujúcim mu potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa.

Odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou:

a/ odôvodňujúcou to, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa je neurčitý (článok I. doplnenia právneho zdôvodnenia odvolania zo dňa 08. 03. 2011),

b/ odôvodňujúcou to, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože medzi účastníkmi konania je spornou i platnosť zmluvy, z ktorej bola dávaná výpoveď (článok II. odvolania).

Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu, toto je pomerne rozsiahle. Najvyšší súd v ňom podrobne teoreticky rozoberá, kedy prichádza k odňatiu práva konať pred súdom. V odôvodnení sa výslovne zaoberá aj posudzovaným prípadom, avšak len všeobecne. Nevenuje sa podstatným, konkrétnym dôvodom uvedeným v dovolaní...

S týmto základným dôvodom dovolania sa dovolací súd vysporiadal len konštatovaním, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle zákonných ustanovení. Dovolací súd už ale neuviedol, prečo sa odvolací súd s našou argumentáciou uvedenou v odvolaní nemusel zaoberať. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom uvádza, že odvolací súd musí odpovedať na právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Ak dovolací súd prišiel k právnemu záveru o dostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, mal v súlade s právom na spravodlivý proces odôvodniť, s ktorými konkrétnymi dôvodmi uvedenými v odvolaní sa nemusel odvolací súd zaoberať, pretože neboli pre rozhodnutie významné a ako sa vysporiadal s argumentmi pre vec významnými.

Otázka naliehavého právneho záujmu je pritom jednoznačne pre určovací žalobu podľa ustanovenia § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku podstatnou, čo vyplýva tak z uvedeného zákonného ustanovenia ako aj rozsiahlej a v zásade ustálenej judikatúry súdov.

Dovolací súd však takto nekonal a napriek rozsiahlemu odôvodneniu svojho rozhodnutia sa nezaoberal podstatnými právnymi argumentmi uvedenými v dovolaní, ktoré obchádza všeobecnými konštatovaniami.

Tým, že najvyšší súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s podstatnými dôvodmi dovolania, porušil naše právo na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

4. Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd rozhodol nálezom tak, že uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva, ďalej žiadala, aby ústavný súd zrušil toto uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Požadovala priznať aj náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

6. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 142/2011). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený. Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

8. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky

klúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

9. Ako z uvedeného vyplýva, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľka však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína, a sťažnosť uplatnila v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Sťažnosť v podstate iba kopíruje dôvody, ktoré už sťažovateľka uplatnila v dovolaní proti rozsudku krajského súdu, a tieto stručne dopĺňa všeobecnými tvrdeniami, z ktorých vyvodzuje porušenie jej práv. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

10. Vychádzajúc z možných mantinelov ústavno-súdnej korekcie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Predchádzajúce rozsudky okresného súdu a osobitne ani krajského súdu ústavný súd posudzovať nemohol, keďže je viazaný sťažnosťou (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a sťažovateľka v petite sťažnosti nenamietala porušenie svojich práv týmito rozhodnutiami nižších súdov. Zákonná požiadavka viazanosti návrhom platí zvlášť pre návrh výroku rozhodnutia ústavného súdu, teda petit sťažnosti, kde sťažovateľ

formuluje výrok rozhodnutia ústavného súdu, ktorého sa domáha (m. m. III. ÚS 166/02). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

11. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia najskôr zhrnul podstatné dôvody rozsudku okresného súdu a krajského súdu, dovolaciu argumentáciu sťažovateľky, vyjadrenie žalobcu, aby následne na vlastné odôvodnenie uviedol:

„Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces...

K odňatiu možnosti odporcu pred súdom konať a k porušeniu práva na spravodlivý proces malo podľa jeho názoru dôjsť nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že táto námietka odporcu nie je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne

iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. (§ 211 O. s. p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., je nepreskúmateľný. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v dovolacom konaní.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého

rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých dôvodov vyhodnotil výpoveď zo Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu S. a. s., danú navrhovateľovi pod č. j. 0179/34/09 zo dňa 26. októbra 2009, za neplatnú. Taktiež primerane zdôvodnil preukázanie naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na určení neplatnosti predmetnej výpovede.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil, Taktiež v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata námietok odporcu a dostatočne sa s nimi skutkovo a právne vysporiadal. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva

zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu.“

12. Ako z uvedeného vyplýva, najvyšší súd dovolanie odmietol bez meritórneho posudzovania vecnej správnosti rozsudku odvolacieho súdu a bez skúmania správnosti jeho právnych záverov, pretože nezistil existenciu niektorej z vád, ktoré v zmysle § 237 OSP zakladajú prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu. Primeraným spôsobom sťažovateľke vysvetlil, že ňou formulované dovolacie dôvody ešte nezakladajú prípustnosť dovolania, a z pohľadu podstaty jej dovolacej argumentácie nemožno považovať odôvodnenia rozsudkov nižších súdov za kolidujúce s požiadavkou na ich riadne odôvodnenie. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že záver najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený, a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu možno považovať za jasné, zrozumiteľné a ústavne akceptovateľné, a preto bolo namieste sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

13. V reakcii na dôvody sťažnosti ústavný súd len stručne dopĺňa, že najvyšší súd správne uviedol, že pri odôvodňovaní potvrdzujúceho rozsudku je odvolací súd oprávnený podľa § 219 ods. 2 OSP obmedziť sa na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku. Aj podľa názoru ústavného súdu je takýto postup *in concreto* ústavne konformný a nevyžadujúci korekciu zo strany ústavného súdu.

14. Vo vzťahu k sťažnostným námietkam však považuje ústavný súd za vhodné poukázať aj na tieto skutočnosti:

14.1 K námietke sťažovateľky, podľa ktorej *„Odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou odôvodňujúcou to, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa je neurčitý“*, ústavný súd uvádza, že odvolacie konanie v civilných sporoch je založené nielen na uplatňovaní tzv. neúplného apelačného systému v sporovom konaní (§ 205a OSP), ale aj na koncentrácii konania. Podľa § 205 ods. 3 OSP v rozhodnom znení, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len

do uplynutia lehoty na odvolanie. Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že rozsudok okresného súdu bol sťažovateľke doručený 26. júla 2010, proti tomuto podala odvolanie 10. augusta 2010 a námietku týkajúcu sa údajnej neurčitosti výroku rozsudku okresného súdu uplatnila až v doplnení odvolania z 8. marca 2011. Z obsahu samotného odvolania z 10. augusta 2010 vyplýva, že táto námietka v rámci dôvodov odvolania uplatnená nebola, a nie je sporné ani to, že v čase jej uplatnenia 8. marca 2011 už uplynula lehota na podanie odvolania. V tejto súvislosti preto ústavný súd konštatuje, že odvolací súd nebol pri preskúmaní rozsudku okresného súdu viazaný dôvodmi uplatnenými po uplynutí lehoty na podanie odvolania (§ 205 ods. 3 v spojení s § 212 ods. 1 OSP, a teda nebol povinný osobitne zaujať právny záver k takto neskoro uplatnenému dôvodu odvolania.

14.2 Bez ohľadu na už uvedené však ústavný súd zároveň ako *obiter dictum* dopĺňa, že táto námietka uplatnená ako dôvod odvolania, ktorej aplikácie sa sťažovateľka domáha, vykazuje značne účelový charakter a z pohľadu judikatúry ústavného súdu aj EŠLP ju nemožno považovať za takú významnú, že by sa na ňu vyžadovala osobitná odpoveď zo strany odvolacieho či dovolacieho súdu. Sťažovateľka vidí neurčitosť výroku rozsudku okresného súdu v tom, že z neho nie je možné zistiť, ktorý právny úkon súd určil za neplatný, keďže súd neuviedol, kto tento právny úkon učinil, ani proti komu, a v ktorý deň bola samotná zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu S., a. s., uzavretá. Ústavný súd však tento sťažovateľkin názor nezdieľa, keďže označenie účastníkov, medzi ktorými sa konanie viedlo, je zreteľné zo záhlavia rozsudku, a právny úkon, ktorého neplatnosť súd výrokom rozsudku určil (výpoveď zo zmluvy), bol jasne, zreteľne a zrozumiteľne identifikovaný jeho číslom a dátumom uskutočnenia. Absencia uvedenia dátumu uzavretia samotnej zmluvy je v tejto súvislosti právne bezvýznamná a procesné správanie strán v priebehu konania nevzbudzuje žiadne pochybnosti o tom, aký právny úkon bol súdom určený za neplatný.

14.3 K ďalšej námietke sťažovateľky, podľa ktorej „*Odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou odôvodňujúcou to, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože medzi účastníkmi konania je spornou i platnosť zmluvy, z ktorej bola dávaná výpoveď*“, ústavný súd uvádza, že táto

nekorešponduje s prílohami pripojenými k sťažnosti. Z odôvodnenia pripojeného rozsudku krajského súdu, ktoré v podstatnej časti prevzal do vlastného odôvodnenia dovolanie odmietajúceho uznesenia najvyšší súd, totiž vyplýva, že krajský súd sa ako odvolací súd v tomto smere neobmedzil na odkaz na správnosť záverov rozsudku okresného súdu, ale sám a pomerne rozsiahlo zdôvodnil opodstatnenosť a prípustnosť určovacej žaloby, keď uviedol:

«Za stavu, keď predmetom plnenia zo zmluvy nie je jednorazové plnenie, ktorého by sa navrhovateľ mohol žalobou na plnenie domáhať a usporiadať tak s konečnou platnosťou svoj vzťah s odporcom, ale opakujúce sa peňažné plnenie na výplatu dôchodku na doživotne určenú dobu, kedy by žalobou o zaplatenie doposiaľ splatných výplat dôchodku nedošlo ku konečnému usporiadaniu práv a povinností účastníkov zo zmluvy, ale musela by nasledovať žaloba o plnenia za ďalšie obdobie splatných splátok dôchodku, dospel odvolací súd k záveru, že navrhovateľovi za danej situácie nemožno odoprieť právo domáhať sa ochrany prostredníctvom určovacieho návrhu.

Vyslovením neplatnosti výpovede zmluvy sa vytvorí taký právny stav, že sa obnoví ďalšie trvanie zmluvného vzťahu medzi účastníkmi do budúcnosti, z ktorého navrhovateľovi vyplynie právo na mesačnú výplatu dohodnutého dôchodku. V posudzovanej veci totiž nie je sporným, v akej výške má odporca navrhovateľovi dôchodok vyplácať, ale či naďalej trvá právo navrhovateľa na výplatu dôchodku na dobu doživotne určenú, napriek danej výpovedi odporcom; spornou v celom právnom vzťahu je tak platnosť výpovede zmluvy o dôchodku, a nie výška plnenia zo zmluvy.

Za daných skutkových okolností a právneho stavu možno uzavrieť, že navrhovateľ v konaní dostatočne preukázal opodstatnenosť určovacej žaloby z hľadiska naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti výpovede zmluvy o dôchodku, ktorým sa obnoví právne postavenie navrhovateľa ako poberateľa dôchodku z uzatvorenej zmluvy, a preto navrhovateľovi nemožno odoprieť dosiahnutie nápravy týmto ním zvoleným právnym prostriedkom. V danom prípade nejde o zbytočný, či samoúčelný určovací návrh, pretože je spôsobilý vyriešiť sporný vzťah v jeho základoch a predstavuje tak vhodný a účinný procesný nástroj ochrany práva navrhovateľa; primárnym cieľom sledovaným navrhovateľom podaním určovacej žaloby je predovšetkým zabrániť právnym následkom spojeným s vypovedaním zmluvy o dôchodku a obnoviť do budúcnosti právne vzťahy

vzniknuté na jej základe, a teda navrhovateľovi v danom prípade postačuje „danie istoty práva“.»

15. Ak za týchto okolností a takéhoto odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktoré je konzistentné, racionálne a zodpovedajúce zmyslu a účelu určovacích žalôb, sťažovateľka najvyššiemu súdu vytýka, že odmietol jej dovolanie odôvodnené „nedostatočným“ odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu, táto sťažnostná argumentáciu nemohla viesť k úspechu sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom. Aj preto ústavný súd na tomto mieste už len zopakuje skôr vyslovený záver, podľa ktorého uznesenie najvyššieho súdu nemožno zo žiadneho uhla pohľadu považovať za ústavne nekonformné. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s namietaným uznesením najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2013